

HRVATSKI SABOR

FRANO PIPLOVIĆ
ZASTUPNIK DEMOKRATSKOG CENTRA

Zagreb, 20. siječnja 2005.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o financiranju političkih stranaka

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske i članka 129. Poslovnika Hrvatskog sabora podnosim

PRIJEDLOG ZAKONA O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA

Potrebna obrazloženja u svezi podnesenog Prijedloga na sjednicama saborskih radnih tijela i sjednici Hrvatskoga sabora dati ću, kao njegov predlagač, osobno.

Frano Piplović

**PRIJEDLOG ZAKONA O FINANCIRANJU POLITIČKIH
STRANAKA**

Zagreb, siječanj 2005.

I USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. i članka 3. Ustava Republike Hrvatske.

II OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Sukladno cjelovitom Projektu suzbijanja korupcije, koji je donio Demokratski centar, a kojim se predviđa donošenje novih i promjene više postojećih zakona, predlaže se Zakon o financiranju političkih stranaka.

Financiranje političkih stranaka treba urediti posebnim zakonom kako bi se onemogućila moguća pojava nemoralnih i nepoštenih ljudi u političkim strankama.

U modernoj i demokratskoj Republici Hrvatskoj još nitko nije predlagao niti pokušao posebnim zakonom propisati financiranje političkih stranaka, a registriranih ih ima već 90-tak.

Prijedlogom ovoga Zakona o financiranju političkih stranaka opća i politička javnost će se moći uvjeriti u dvije politički, ali i moralno vrlo važne stvari.

Ovisno o postojanju političke volje političkih stranaka, prije svih, parlamentarnih, zakonom bi se, prema ovom zakonskom prijedlogu, moglo urediti njihovo financiranje na kontrolirani i transparentan način.

Brzina donošenja ovoga Zakona bit će pokazatelj da li u političkim strankama vladajuće koalicije ima političke volje, ali i odlučnosti vlasti da zakonom propiše načine i kontrolu financiranja političkih stranaka na pregledan i javnosti dostupan način.

Prijedlogom zakona o financiranju političkih stranaka predlaže se propisati:

- izvore financiranja stranaka
- financiranje iz članarina i dobrovoljnih priloga članova stranke
- financiranje dobrovoljnim priložima fizičkih i pravnih osoba
- financiranje iz Državnog proračuna
- financiranje iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) uprave i samouprave
- zabrane financiranja
- zabrane pritisaka i obećanja
- poslovne knjige i izvještaje o financiranju
- stručni i politički nadzor financiranja
- kazne
- evidencije i dokumente o financiranju

Ovaj zakonski prijedlog može biti prekretnica u radu političkih stranaka, ali i u doživljavanju politike u hrvatskom društvu.

Ne postoje iluzije kako će ovaj Zakon potpuno spriječiti sve zlouporabe u i oko političkih stranaka, ali će im prostor biti jako mali

Predlažu se rigorozne kazne, iako one same neće biti odlučujuće. Međutim, omogućit će se pozitivno djelovanje javnosti. Zbog toga se predlaže da se financijski izvještaji i nalazi Državnog ureda za reviziju moraju učiniti dostupnima javnosti i to prije raspravljanja u Hrvatskom saboru.

Sukladno tome, prije rasprave u Hrvatskom saboru, javnost će biti upoznata sa stanjem, kako bi mogla pratiti kako o tom stanju raspravljaju političari s jedne strane i da bi političari bili svjesni kako javnost zna ono o čemu oni politički raspravljaju s druge strane.

Kada financijski izvještaji i nalazi Državnog ureda za reviziju o financijskom poslovanju političkih stranaka budu dostupni javnosti, biti će dostupni i političkoj konkurenciji.

Opća javnost, mediji, nevladine udruge, društveno angažirani građani i politička konkurencija, pojedinačno i/ili skupno, biti će jaki korektiv svakoj političkoj stranci.

Ovaj je zakonski prijedlog dobar put prema bitnom smanjenju problema korumpiranih političara i političkih projekata.

Ako Hrvatski sabor donese ovaj Zakon, omogućit će se uređivanje odnosa i rješavanje problema koje uvjetuje svakodnevni život, a ne radi potreba veće ili manje interesne skupine, financijski moćnih lobija ili pojedinaca.

Unatoč mogućim raznolikim teškoćama na koje će ovaj zakonski prijedlog naići, građani Republike Hrvatske žele razvoj demokratskog i građanskog društva. Politiku je moguće reafirmirati i vratiti njezinom prirodnom smislu – djelatnosti za javno dobro.

III OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona, s obzirom da se predlaže zadržavanje postojećeg načina i visine financiranja iz Državnog proračuna, nije potrebno osigurati posebna dodatna financijska sredstva u Državnom proračunu.

PRIJEDLOG ZAKONA O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA

I OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom se utvrđuju načini i uvjeti stjecanja i osiguravanja sredstava za rad političkih stranaka.

Članak 2.

Političkim strankama, u smislu ovoga Zakona, smatraju se udruge u koje se građani slobodno i dragovoljno udružuju i kod nadležnog tijela uprave registriraju radi zaštite ili ostvarenja političkih uvjerenja i ciljeva.

II IZVORI FINANCIRANJA

Članak 3.

Političke stranke su neprofitne udruge.

Političke stranke mogu, radi financiranja ostvarivanja svojih političkih ciljeva, stjecati prihode na način propisan ovim Zakonom.

Članak 4.

Političke stranke mogu stjecati prihode od članarina, dobrovoljnih priloga svojih članova, dobrovoljnih priloga drugih fizičkih osoba i dobrovoljnih priloga pravnih osoba.

Političke stranke mogu stjecati prihode od svoje izdavačke djelatnosti, prodaje svog promidžbenog materijala, organizacije svojih manifestacija, od dobiti poduzeća i druge imovine u svom vlasništvu i od drugih propisima dopuštenih djelatnosti.

Članak 5.

Političke stranke mogu se financirati iz sredstava Državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) uprave i samouprave, na način propisan zakonom.

III ČLANARINA I DOBROVOLJNI PRILOZI ČLANOVA

Članak 6.

Pod članarinom iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona smatra se redoviti iznos novca što ga član plaća na način i pod uvjetima utvrđenim statutom političke stranke.

Politička stranka vodi evidenciju i izdaje potvrdu o primitku članarine, a prikupljeni novac uplaćuje na svoj žiro račun.

Članak 7.

Dobrovoljni prilozi članova političkih stranaka iz članka 4. stavka 1. ovoga Zakona su povremene ili redovite uplate kojima članovi stranke dobrovoljno daju novac stranci u iznosu koji je veći od iznosa članarine.

Politička stranka vodi evidenciju i izdaje potvrdu o primitku dobrovoljnih priloga svojih članova, a prikupljeni novac uplaćuje na svoj žiro-račun.

IV DOBROVOLJNI PRILOZI FIZIČKIH I PRAVNIH OSOBA

Članak 8.

Fizičke i pravne osobe mogu davati dobrovoljne priloge političkim strankama u novcu, pružanjem usluga ili davanjem svojih proizvoda.

Dobrovoljne priloge u novcu fizičke i pravne osobe uplaćuju na žiro račun političke stranke.

Za dobrovoljne priloge davanjem usluga ili proizvoda, fizičke i pravne osobe moraju političkim strankama izdati račun za uslugu ili proizvod.

Članak 9.

Političke stranke vode evidenciju i izdaju potvrdu o primitku dobrovoljnih priloga fizičkih i pravnih osoba primanjem njihovih usluga ili proizvoda.

Članak 10.

Dobrovoljni prilog u novcu, fizičke osobe mogu davati političkim strankama jednokratno ili više puta tokom godine.

Ukupan dobrovoljni prilog jedne fizičke osobe jednoj političkoj stranci ne smije prelaziti iznos od stotinu tisuća (100.000) kuna u jednoj godini.

Članak 11.

Dobrovoljni prilog u novcu pravne osobe mogu davati političkim strankama jednokratno ili više puta tokom godine.

Ukupan dobrovoljni prilog jedne pravne osobe jednoj političkoj stranci ne smije prelaziti iznos od petstotina tisuća (500.000) kuna u jednoj godini.

V FINANCIRANJE IZ DRŽAVNOG PRORAČUNA

Članak 12.

Dio sredstava za rad političkih stranaka koji se osigurava u državnom proračunu za iduću proračunsku godinu iznosi 0,056 sredstava tekućih izdataka proračuna iz prethodne godine.

Sredstva iz stavka 1. ovoga članka raspoređuje se političkim strankama koje imaju najmanje jednog zastupnika u Hrvatskom saboru.

Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora donosi odluku o raspoređivanju sredstava iz stavka 1. ovoga članka za svaku godinu, kojom utvrđuje jednaki iznos sredstava za svakog zastupnika u Hrvatskom saboru tako da pojedinoj političkoj stranci pripadaju sredstva razmjerno broju njenih zastupnika.

Za svakog izabranog zastupnika podzastupljenog spola političkim strankama pripada i pravo na naknadu u visini od 10% iznosa predviđenog po svakom zastupniku, a određenog stavkom 3. ovoga članka.

Raspoređena sredstva prema stavcima 3. i 4. ovoga članka doznačuju se na središnji račun političke stranke tromjesečno u jednakim iznosima.

VI FINANCIRANJE IZ PRORAČUNA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) UPRAVE I SAMOUPRAVE

Članak 13.

Dio sredstava za rad političkih stranaka čiji kandidati su izabrani na izborima za predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) uprave i samouprave, osiguravaju se godišnje u proračunima tih tijela.

Članak 14.

Visina osiguranih sredstava, kriteriji i način njihove raspodjele političkim strankama čiji su kandidati izabrani na izborima za predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) uprave i samouprave, utvrđuju se, na odgovarajući način, prema odredbama članka 12. ovoga Zakona.

VII ZABRANA FINANCIRANJA

Članak 15.

Tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) uprave i samouprave, neprofitna poduzeća i udruge, humanitarne organizacije i vjerske zajednice ni na kakav način ne mogu financirati političke stranke.

Članak 16.

Poduzeća i tvrtke u kojima uloženi javni kapital ima 25 % i više udjela u vlasništvu ni na kakav način ne mogu financirati političke stranke.

Članak 17.

Privatna poduzeća i tvrtke koje obavljaju poslove i usluge na temelju ugovora s Vladom Republike Hrvatske i drugim tijelima državne uprave, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) uprave i samouprave ili poduzećima i tvrtkama u kojima javni kapital ima 25 % ili više udjela u vlasništvu ni na kakav način ne mogu financirati političke stranke.

VIII ZABRANA PRITISAKA I OBEĆANJA

Članak 18.

Političkim strankama je zabranjen politički ili kakav drugi pritisak na fizičke i pravne osobe pri prikupljanju priloga za financiranje svog djelovanja.

Članak 19.

Političkim strankama je zabranjeno obećavati političke ili kakve druge protuusluge, povlastice ili osobne koristi bilo koje vrste fizičkim i pravnim osobama pri prikupljanju priloga za financiranje svog djelovanja.

Članak 20.

Za dobrovoljne priloge iz članka 8. ovoga Zakona, politička stranka sa fizičkom i pravnom osobom potpisuje donatorski ugovor.

Članak 21.

U tekstu donatorskog ugovora iz članka 20. ovog Zakona, mora biti naglašeno da se donacija daje bez političkih ili kakvih drugih pritisaka i bez obećanja političke ili kakve druge protuusluge, povlastice ili osobne koristi bilo koje vrste.

IX POSLOVNE KNJIGE I IZVJEŠTAJI

Članak 22.

U obavljanju poslova za stjecanje prihoda iz članka 4. stavka 2. ovoga Zakona političke stranke su dužne voditi poslovne knjige i podnositi financijske izvještaje na način utvrđen propisima o vođenju računovodstva neprofitnih pravnih osoba.

Političke stranke su dužne sačinjavati poseban financijski izvještaj za svaku kalendarsku godinu i za svaku predizbornu kampanju posebno.

U posebnim financijskim izvještajima iz stavka 2 ovog članka precizno se navode izvori prihoda, s podacima o fizičkim i pravnim osobama, koje su sudjelovale u financiranju te podaci o namjeni i visini rashoda.

Članak 23.

Sve političke stranke dužne su javno objaviti podrijetlo i način utroška sredstava prikupljenih tijekom prethodne kalendarske godine i svake predizborne kampanje posebno.

Članak 24.

Sve političke stranke, bez obzira imaju li zastupnike u Hrvatskom Saboru, dužne su završni račun i posebne financijske izvještaje iz članka 22. ovoga Zakona za proteklu godinu dostaviti Državnom uredu za reviziju i Hrvatskom saboru.

Članak 25.

Odmah po dospjeću u stručnu službu Hrvatskog sabora, završni računi i posebni financijski izvještaji političkih stranaka objavljuju se u «Narodnim novinama».

Stručne službe Sabora dužne su završne račune i posebne financijske izvještaje političkih stranaka učiniti dostupnima javnosti i na druge načine.

X STRUČNI I POLITIČKI NADZOR

Članak 26.

Državni ured za reviziju kontrolira financiranje i financijsko poslovanje svih registriranih političkih stranaka.

Kontrola iz stavka 1. ovog članka obavlja se u prvom polugodištu svake kalendarske godine, za prethodnu godinu .

Članak 27.

Nalazi Državnog ureda za reviziju o financiranju i financijskom poslovanju političkih stranaka koje imaju zastupnike u Hrvatskom saboru raspravljaju se u Hrvatskom saboru i objavljuju u «Narodnim novinama».

Rasprava o nalazima Državnog ureda za reviziju iz stavka 1. ovog članka obavlja se u drugom polugodištu svake kalendarske godine istodobno s raspravom u Hrvatskom saboru o financiranju i financijskom poslovanju konkretne političke stranke.

Članak 28.

Nalazi Državnog ureda za reviziju o financiranju i financijskom poslovanju političkih stranaka koje nemaju zastupnike u Hrvatskom saboru ne raspravljaju se u Hrvatskom saboru.

Nalazi Državnog ureda za reviziju iz stavka 1. ovog članka objavljuju se u «Narodnim novinama» u drugom polugodištu svake kalendarske godine.

XI KAZNENE ODREDBE

Članak 29.

Novac koji političke stranke prikupe, financijskim poslovanjem prikriju ili utroše na način protivan odredbama ovog Zakona oduzima se.

Političke stranke koje učine financijski prijestup iz stavka 1. ovog članka kažnjavaju se novčanom kaznom u iznosu koji je deset puta veći od iznosa za koji je utvrđeno da je prikupljen, prikriven ili utrošen na način protivan ovom Zakonu.

Novčanu kaznu iz stavka 2. ovog članka političke stranke su dužne platiti najkasnije u roku od šest mjeseci od dana utvrđivanja financijskog prijestupa.

Članak 30.

Oduzeti novac iz stavka 1. i novčane kazne iz stavka 2. članka 29. uplaćuju se u Državni proračun i namjenjuju se u humanitarne svrhe.

Humanitarnu svrhu određuje Hrvatski sabor prilikom rasprave o nalazu Državnog ureda za reviziju o financiranju i financijskom poslovanju konkretne političke stranke.

Članak 31.

Puni naziv političke stranke u kojoj je utvrđen financijski prijestup iz članka 29. stavka 1. ovog Zakona, osobni podaci predsjednika i svih članova upravnih tijela stranke, osobni podaci osobe odgovorne za financijsko poslovanje i podaci o fizičkim i pravnim osobama koje su sudjelovale u financijskom prijestupu, objavljuju se u «Narodnim novinama».

U objavi podataka iz stavka 1. ovog članka, u «Narodnim novinama», objavljuju se i visina iznosa koji se radi utvrđenog financijskog prijestupa oduzima, visina novčane kazne, datum početka i datum završetka roka za plaćanje kazne.

Članak 32.

Podatak o plaćanju novčane kazne objavljuje se u «Narodnim novinama».

Članak 33.

U slučaju da politička stranka ne plati kaznu u utvrđenom iznosu i roku, nadležno tijelo uprave će je brisati iz registra političkih stranaka.

Odluka nadležnog tijela uprave iz stavka 1. ovog članka objavljuje se u «Narodnim novinama».

Danom objave o brisanja iz registra, politička stranka gubi status pravne osobe i prestaje njezino djelovanje.

Članak 34.

Nakon prestanka djelovanja političke stranke zbog razloga iz članka 33. ovoga Zakona, njezin bivši predsjednik, svi članovi njezinih bivših upravnih tijela i njezina bivša osoba odgovorna za financijsko poslovanje ne mogu biti članovi upravnih tijela drugih ranije registriranih političkih stranaka, niti političkih stranaka osnovanih nakon prestanka djelovanja njihove bivše stranke.

Osobe iz stavka 1. ovog članka opet mogu biti članovi upravnih tijela ranije registriranih političkih stranaka i političkih stranaka osnovanih nakon prestanka djelovanja njihove stranke tek nakon proteka dvije godine od dana prestanka djelovanja njihove političke stranke.

Članak 35.

Osobe iz članka 34. stavka 1., uz političke sankcije, propisane ovim Zakonom, za financijski prijestup iz članka 29. stavka 1. ovoga Zakona, snose i druge odgovornosti utvrđene općim propisima.

Fizičke i pravne osobe koje su sudjelovale u financijskom prijestupu iz članka 29. stavka 1. ovoga Zakona snose odgovornost utvrđenu općim propisima.

XII EVIDENCIJE I DOKUMENTI

Članak 36.

Izgleđ, način vođenja i izdavanja evidencija i potvrda za provedbu ovoga Zakona, propisuje ministar financija.

Izgleđ, tekst, način potpisivanja i ovjerovanja donatorskog ugovora za provedbu ovoga Zakona propisuje ministar financija.

Članak 37.

Izgleđ, način vođenja i dostavljanja posebnih financijskih izvještaja iz članka 22. stavka 2. ovoga Zakona propisuje ministar financija.

Članak 38.

Evidencije i dokumente iz članaka 36. i 37. ovoga Zakona ministar financija će propisati, najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

XIII PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 39.

Političke stranke će uskladiti svoje financiranje i financijsko poslovanje sa odredbama ovoga Zakona odmah nakon njegovog stupanja na snagu.

Članak 40.

Evidencije i dokumente za provedbu ovog Zakona političke stranke će upotrebljavati odmah nakon što ih ministar financija propiše.

Članak 41.

Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaju važiti odredbe o financiranju političkih stranaka propisane Zakonom o političkim strankama («Narodne novine» br. 76/93, 111/96, 164/98 i 36/01)

Članak 42.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u «Narodnim novinama».

V OBRAZLOŽENJE ODREDBA ZAKONA

Članci 1. i 2.

U ovim člancima se propisuje što se ovim Zakonom utvrđuje te se definira što se smatra političkom strankom u smislu ovoga Zakona.

Članci 3. do 5.

U ovim člancima se propisuju izvori financiranja političkih stranaka.

Političke stranke mogu stjecati prihode od članarina i dobrovoljnih priloga svojih članova, dobrovoljnih priloga drugih fizičkih osoba i dobrovoljnih priloga pravnih osoba.

Prihode mogu stjecati i od svoje izdavačke djelatnosti, prodaje svog promidžbenog materijala, organizacije svojih manifestacija, od poduzeća i druge imovine u svom vlasništvu, ali i iz Državnog proračuna i proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) uprave i samouprave, na način propisan zakonom.

Članci 6. i 7.

U ovim člancima se propisuju članarine i dobrovoljni prilozima.

Visinu, način i uvjete plaćanja članarine određuje se statutom stranke.

Stranka mora voditi evidenciju, izdavati potvrdu i novac uplaćivati na svoj žiro-račun.

Dobrovoljni prilozima članova su povremene ili redovite uplate članova koji dobrovoljno daju novac stranci u iznosu većem od iznosa članarine.

Stranka mora voditi evidenciju, izdavati potvrdu i novac uplaćivati na žiro-račun.

Članci 8. do 11.

U ovim člancima se propisuju dobrovoljni prilozima fizičkih i pravnih osoba.

Fizičke i pravne osobe mogu strankama davati dobrovoljne priloge u novcu, u uslugama i u proizvodima.

Priloge u novcu fizičke i pravne osobe moraju uplaćivati na žiro-račun stranke.

Za dobrovoljne priloge u uslugama ili proizvodima, fizičke i pravne osobe moraju političkim strankama izdati račun bez obzira što ga stranka neće platiti, a stranka mora voditi evidenciju i izdati potvrdu za primljenu uslugu ili proizvod.

Dobrovoljni prilog u novcu, fizičke osobe mogu strankama davati jednokratno ili više puta godišnje, ali ukupan prilog jedne osobe jednoj stranci ne smije prelaziti iznos od 100.000 kuna u jednoj godini.

Dobrovoljni prilog u novcu, pravne osobe mogu davati strankama jednokratno ili više puta tokom godine, ali ukupan prilog jedne pravne osobe jednoj stranci ne smije prelaziti iznos od 500.000 kuna u jednoj godini.

Članci 12. do 14.

U ovim člancima se propisuje financiranje iz Državnog proračuna te iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) uprave i samouprave.

Zadržava se dosadašnji način – prema broju mandata dobivenih na izborima i prema odlukama predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) uprave i samouprave.

Članci 15. do 17.

U ovim člancima se propisuju zabrane financiranja.

Tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) uprave i samouprave, neprofitna poduzeća i udruge, humanitarne organizacije i vjerske zajednice ni na kakav način ne smiju financirati političke stranke.

Poduzeća i tvrtke u kojima javni kapital ima 25% i više udjela u vlasništvu ni na kakav način ne smiju financirati političke stranke.

Privatna poduzeća i tvrtke koje obavljaju poslove i usluge na temelju ugovora s Vladom Republike Hrvatske te drugim tijelima državne uprave, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) uprave i samouprave ili poduzećima i tvrtkama u kojima javni kapital ima 25 % ili više udjela u vlasništvu ni na kakav način ne mogu financirati političke stranke.

Članci 18. do 21.

U ovim člancima se propisuju zabrane pritisaka i obećanja.

Političkim strankama se zabranjuje politički ili kakav drugi pritisak na fizičke i pravne osobe pri prikupljanju priloga za financiranje stranke.

Političkim strankama je zabranjeno obećavati političke ili kakve druge protuusluge, povlastice ili osobne koristi bilo koje vrste fizičkim i pravnim osobama.

Za svaki dobrovoljni prilog politička stranka mora sa fizičkom i pravnom osobom potpisati donatorski ugovor.

U tekstu donatorskog ugovora moraju pisati zabrane pritisaka i obećanja.

Članci 22. do 25.

U ovim člancima se propisuju poslovne knjige i izvještaji.

Političke stranke moraju voditi poslovne knjige i podnositi financijske izvještaje na način propisan za vođenje računovodstva neprofitnih pravnih osoba.

Uz to, političke stranke moraju sačinjavati posebne financijske izvještaje – za svaku kalendarsku godinu, ali i za svaku predizbornu kampanju posebno.

U posebnim financijskim izvještajima stranke moraju precizno navoditi izvore prihoda, s točnim podacima o fizičkim i pravnim osobama koje su sudjelovale u financiranju i rashode, kao i s podacima o namjeni i visini rashoda.

Političke stranke dužne su javno objaviti podrijetlo i način utroška sredstava prikupljenih tijekom prethodne kalendarske godine i svake predizborne kampanje posebno.

Sve političke stranke, bez obzira imaju li zastupnike u Hrvatskom saboru, dužne su završni račun i financijske izvještaje dostaviti Državnom uredu za reviziju i Hrvatskom saboru.

Odmah po dospijeću, stručne službe Hrvatskog sabora završne račune i financijske izvještaje političkih stranaka objavljuju u «Narodnim novinama»

Stručne službe Hrvatskog sabora dužne su završne račune i financijske izvještaje učiniti dostupnima javnosti i na druge načine.

Članci 26. do 28.

U ovim člancima se propisuje stručni i politički nadzor u financiranju političkih stranaka.

Državni ured za reviziju kontrolira financiranje i financijsko poslovanje svih registriranih političkih stranaka – obvezno u prvom polugodištu svake kalendarske godine za prethodnu godinu.

Nalazi Državnog ureda za reviziju raspravljaju se u Hrvatskom saboru i objavljuju u «Narodnim novinama».

Nalazi Državnog ureda za reviziju o financiranju i financijskom poslovanju političkih stranaka koje imaju zastupnike u Hrvatskom saboru, raspravljaju se u Hrvatskom saboru istodobno s raspravom u Hrvatskom saboru o financiranju konkretne političke stranke.

Nalazi Državnog ureda za reviziju o financijskom poslovanju političkih stranaka koje nemaju zastupnike u Hrvatskom saboru ne raspravljaju se u Hrvatskom saboru, ali se objavljuju u «Narodnim novinama» u drugom polugodištu svake kalendarske godine.

Članci 29. do 35.

U ovim člancima se propisuju kazne.

Novac koji političke stanke prikupe, financijskim poslovanjem prikriju ili utroše na način protivan odredbama Zakona - oduzima se.

Političke stranke koje učine financijski prijestup kažnjavaju se novčanom kaznom u iznosu deset puta većem od iznosa za koji je utvrđen financijski prijestup.

Novčanu kaznu su političke stranke dužne platiti u roku od šest mjeseci.

Oduzeti novac i novčana kazna uplaćuju se u Državni proračun i namjenjuju za humanitarnu svrhu.

Humanitarnu svrhu određuje Hrvatski sabor kada raspravlja o nalazu Državnog ureda za reviziju o financijskom poslovanju kažnjene političke stranke.

Puni naziv i adresa kažnjene političke stranke, osobni podaci predsjednika stranke i svih članova upravnih tijela, osobni podaci osobe odgovorne za financijsko poslovanje i podaci o fizičkim i pravnim osobama koje su sudjelovale u financijskom prijestupu objavljuju se u «Narodnim novinama».

Objavljuju se i visina iznosa koji je radi financijskog prijestupa oduzet, visina novčane kazne, datum početka i datum završetka roka za plaćanje kazne.

Nakon plaćanja kazne, u «Narodnim novinama» se objavljuje činjenica da je kazna plaćena.

Ako politička stranka ne plati kaznu u utvrđenom iznosu i roku, nadležno tijelo uprave će je brisati iz registra političkih stranaka i odluku o brisanju objaviti u «Narodnim novinama».

Danom objave brisanja iz registra politička stranka gubi status pravne osobe i prestaje njezino djelovanje.

Danom brisanja iz registra, počinje teći rok od dvije godine u kojem bivši predsjednik bivše stranke, svi članovi bivših upravnih tijela stranke i bivša osoba odgovorna za financijsko poslovanje ne mogu biti članovi upravnih tijela drugih ranije registriranih niti novoosnovanih političkih stranaka.

Uz ovu kaznu, bivši predsjednik stranke, bivši članovi upravnih tijela stranke i bivša osoba odgovorna za financijsko poslovanje snose i druge odgovornosti utvrđene općim propisima.

Fizičke i pravne osobe koje su sudjelovale u utvrđenom financijskom prijestupu političke stranke snose odgovornosti utvrđene općim propisima.

Članci 36. do 38.

U ovim člancima se propisuju evidencije i dokumenti.

Izgled, sadržaj, način vođenja, izdavanja i evidentiranja evidencija, potvrda, donacijskog ugovora i posebnih financijskih izvještaja potrebnih za provedbu Zakona, propisuje ministar financija odmah, a najduže u roku od 90 dana nakon stupanja Zakona na snagu.

Političke stranke bi trebale uskladiti svoje financiranje i financijsko poslovanje s ovim Zakonom odmah nakon njegovog stupanja na snagu, a evidencije i dokumente za njegovu provedbu upotrebljavati odmah nakon što ih ministar financija propiše.

Članci 39. do 42.

U ovim člancima se propisuju prijelazne odredbe ovoga Zakona te njegovo stupanje na snagu.